

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Project Oostbrug, gemeente Amsterdam

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

9 april 2026 / projectnummer: 4010

1 Advies voor de inhoud van het OER

De gemeente Amsterdam wil een brug aanleggen voor fietsers en voetgangers over het IJ, de Oostbrug. Deze moet het Hamerkwartier in Amsterdam Noord en het Azartplein in Amsterdam Oost met elkaar verbinden (zie figuur 1). Er zullen ongeveer 20.000 – 25.000 mensen per dag overheen gaan vanwege de nieuw te bouwen woningen in Amsterdam Noord. Voor het besluit over de brug wordt een Omgevingseffectrapport (OER)¹ opgesteld. De gemeente Amsterdam heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie) gevraagd te adviseren over de inhoud van het op te stellen OER.

Figuur 1: Projectgebied Oostbrug in het Oostelijk Binnen-IJ (bron: NRD).

Over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)² en de procedure

De NRD is de onderzoeksagenda voor het OER. De Commissie heeft veel waardering voor de kwaliteit ervan. De NRD gaat bondig, navolgbaar en zorgvuldig in op de voorgeschiedenis en de keuzes die al gemaakt zijn.

Tegelijkertijd laat de NRD duidelijk zien dat de reikwijdte van het onderzoek beperkt is. Veel vooronderzoek is al gedaan en ook zijn al eerder belangrijke, strategische keuzes gemaakt. Dit geldt bijvoorbeeld voor het tracé, de keuze tussen een brug of tunnel, en de keuze tussen wel of geen openbaar vervoer op de brug. Voor dergelijke keuzes is geen milieueffectrapport (MER) opgesteld, bijvoorbeeld op het niveau van een mobiliteitsplan of omgevingsvisie. Hoe eerder in de strategische planvorming milieueffecten worden meegewogen, hoe meer opties en optimalisaties in beeld komen en hoe beter onderbouwd de keuzes kunnen worden. Nu zijn strategische keuzes gemaakt, waar het leefomgevingsbelang niet navolgbaar is meegewogen. Daarnaast is het project afgebakend tot alleen de brug, waardoor inrichtingsmaatregelen om de brug aan te sluiten op het wegennetwerk en die direct met de brug te maken hebben, en alternatieve oplossingen daarvoor, mogelijk niet in beeld komen.

¹ Het OER is formeel een milieueffectrapport (MER), maar gaat ook in op sociale aspecten. Daarom is, in aansluiting op de Omgevingswet, de term 'omgevingseffectrapportage' gekozen.

² Gemeente Amsterdam, Januari 2026. *Ontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Nautische herinrichting Oostelijk Binnen-IJ.*

Essentiële informatie voor het OER

Het OER moet in ieder geval voldoen aan de wettelijke inhoudsvereisten voor een MER.³ De gemeente heeft in de NRD beschreven hoe ze invulling wil geven aan deze inhoudsvereisten. Aanvullend op of afwijkend van de NRD beschouwt de Commissie de volgende punten als essentiële informatie in het OER:⁴

- **Beschrijf de samenhang met andere plannen.** Andere plannen en projecten hebben effect op het gebruik van de brug (zoals de Westbrug, de herinrichting van het Azartplein en woningbouwprojecten). Breng deze in beeld en beschrijf het effect op de brug en vice versa.
- **Breng de effecten in beeld van maatregelen in het gebied waar de brug aan land komt.** Het project houdt nu op waar de brug aan land komt. Net daarbuiten is bijvoorbeeld aan de zuidzijde vanwege de Oostbrug een nieuwe weg- en tramspoorinrichting nodig. Hier treden de meeste effecten op en hier liggen ook de grootste mogelijkheden om milieueffecten te voorkomen of verminderen. Deze herinrichtingen zijn onlosmakelijk met het project verbonden.
- **Kies het studiegebied voldoende groot.** De effecten van de brug treden in een groot gebied op in de stad. Stem hier per milieuonderwerp de grootte van het studiegebied op af.
- **Breng de spanning tussen doelen in beeld.** De gemeente heeft doelen voor weg- én waterverkeer. Deze kunnen strijdig zijn. Laat goed zien welke spanning daartussen is en welke keuzes daarin voorliggen.
- **Geef aan welke keuzes voorafgaand aan de NRD zijn gemaakt.** Het gaat om de keuzes voor een brug als verbinding, het tracé, het ontwerp en het gebruik.⁵ Onderbouw de keuzes en geef aan in hoeverre het leefomgevingsbelang hierbij een rol heeft gespeeld.
- **Werk varianten uit voor het brugopeningsregime van de beweegbare bruggen.** Een belangrijk doel van de Oostbrug is dat deze voor bruggebruikers veilig, comfortabel en snel is. Dit doel kan, zeker in de zomer, onder druk komen te staan. Dit komt doordat de beweegbare delen van de brug vaak en lang open moeten staan om scheepvaart met hoge masten door te laten varen. Onderzoek alternatieve brugopeningsregimes die de hinder voor fietsers en voetgangers beperken en bijdragen aan een veilige, comfortabele en snelle brugverbinding.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het OER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het OER.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail aan welke informatie het OER moet bevatten. Ze herhaalt slechts punten die al in de NRD aan de orde komen als dat voor een goed begrip van het advies nodig is of als ze voorstelt de aanpak op onderdelen aan te passen.

³ Omgevingsbesluit, artikel 11.3 (inhoud plan-MER) en artikel 11.16 (inhoud project-MER), [wetten.nl – Regeling – Omgevingsbesluit – BWBR0041278](https://wetten.nl/Regeling-Omgevingsbesluit-BWBR0041278).

⁴ Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het belang van de leefomgeving in het besluit over de Oostbrug het OER ook onderstaande informatie moet bevatten.

⁵ In Genereus Verbonden werd nog uitgegaan van een tram.

Aanleiding OER

De gemeente werkt samen met andere partijen aan plannen voor een betere bereikbaarheid en een toekomstbestendige inrichting van het IJ. Eén van de maatregelen is de aanleg van de Oostbrug over het IJ, bedoeld voor dagelijks 20.000 – 25.000 fietsers en voetgangers. De brug zal het Hamerkwartier in Amsterdam Noord verbinden met het Azartplein in Amsterdam Oost. Behalve de bouw van de Oostbrug zelf, behoren tot het project ook het verplaatsen van de afmeerplek van de duwbakken⁶ en het vinden van nieuwe lig- en rustplaatsen voor schepen. De gemeenteraad van Amsterdam besluit over de aanleg van de Oostbrug. Het project Oostbrug is mer-beoordelingsplichtig voor twee activiteiten. Het valt onder categorie J1 “Wegen” en categorie J4 “Binnenvaarwegen” uit Bijlage V van het Omgevingsbesluit. De gemeente slaat de mer-beoordeling over en doorloopt direct de mer-procedure en stelt een project-MER op. De procedure voor de milieueffectrapportage wordt doorlopen voor een wijziging van het omgevingsplan.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer, het college van Burgemeester en Wethouders. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Amsterdam – besluit over het omgevingsplan voor de Oostbrug.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 4010 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Achtergrond, reikwijdte, doel en besluiten

2.1 Achtergrond van het project en te nemen besluiten

Achtergrond

De verkeersbewegingen tussen Amsterdam Noord en Amsterdam Centrum zullen verder toenemen door de bouw van nieuwe woningen in Amsterdam Noord. Daarnaast bereiken de veerponten hun maximale capaciteit. De Oostbrug moet deze drukte oplossen. Behalve de Oostbrug wil de gemeente in de toekomst ook een brug over het westelijk IJ aanleggen en een voetgangerstunnel tussen Amsterdam Noord en het centrum. De Oostbrug, samen met de later te realiseren Westbrug, zal de fietsring van Amsterdam rond maken. Volgens het rapport *Genereus Verbonden*⁷ zullen hierdoor twee pontverbindingen vervallen en tegelijk komen er twee nieuwe pontverbindingen bij.

Het IJ is één van de drukkere scheepvaartroutes van Nederland⁸ en is door Rijkswaterstaat aangemerkt als hoofdtransportas met een significant aandeel gevaarlijke stoffen.⁹ De drukte

⁶ Duwbakken zijn grote, bakvormige vaartuigen zonder eigen voortstuwing, ontworpen om voortgeduwd te worden door een duwboot.

⁷ Zie Adviescommissie oeververbindingen rijkswateren Amsterdam. 23 september 2020. [Genereus Verbonden: Een concept-inrichtingsplan voor het IJ in Amsterdam als robuust en toekomstvast waterkruispunt](#).

⁸ Jaarlijkse passeren hier ongeveer 135.000 vaartuigen (70.000 beroepsvaart en 55.000 recreatie).

⁹ Zie [Risicoatlas Hoofdvaarwegen Nederland | Rijkswaterstaat Publicatie Platform](#).

is des te groter omdat het IJ hier door de haven stroomt met veel kruisend verkeer. Dit maakt het inpassen van infrastructuurmaatregelen complex. Daarnaast heeft de aanleg van een brug omgekeerd ook effect op de inrichting van het IJ. Voor de aanleg van de brug is het noodzakelijk om de hoofdvaargeul te verleggen en komen er twee nevenvaargeulen bij. Hierdoor moeten de ligplaatsen voor duwbakken en binnenvaartschepen verplaatst worden. Daarnaast komen er door de brug nieuwe nautische functies bij, zoals de aanleg van wachtplaatsen voor de beweegbare bruggen, golfbrekers en een bedieningsgebouw op afstand.

Besluiten

De procedure voor de milieueffectrapportage wordt doorlopen voor een wijziging van het omgevingsplan. Daarnaast zal de gemeenteraad ook een Definitie- en Uitvoeringsbesluit nemen voor het Plan- en besluitvormingsproces Infrastructuur. Geef een compleet overzicht van alle besluiten die genomen zullen worden voor de realisatie van het voornemen (inclusief verkeersbesluiten). Geef per besluit aan wie daarvoor het bevoegde gezag is, wat globaal de planning is en hoe deze besluiten samenhangen.

2.2 Reikwijdte en samenhang

Afbakening van het projectgebied

De Commissie heeft tijdens een mondelinge toelichting van de gemeente¹⁰ begrepen dat het projectgebied stopt bij het punt waar de brug aan land komt. De inpassing van de verkeersstromen zal echter vooral daarbuiten plaatsvinden. Voor een goede afwikkeling is het noodzakelijk zowel het Azartplein en het aanlandpunt aan de Johan van Hasseltweg opnieuw in te richten. Deze herinrichtingen vallen volgens de NRD buiten de reikwijdte van dit project en worden in aparte projecten met een eigen besluitvorming onderzocht.

De Commissie wijst erop dat het feit dat voor de herinrichtingen aparte besluiten worden genomen, niet betekent dat niet sprake is van één project in het kader van milieueffectrapportage. De Oostbrug en de herinrichtingen zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden. Als de Oostbrug op zichzelf wordt beschouwd in het OER is het bijvoorbeeld niet duidelijk wat er gebeurt als zou blijken dat het rond het Azartplein niet mogelijk is voldoende verkeersmaatregelen te nemen. Hierdoor is het nu ook niet mogelijk structurele en zinvolle alternatieve oplossingen met mogelijk meer positieve effecten op de leefomgeving te definiëren. Daarnaast komen milieueffecten van de verkeersmaatregelen die een direct effect zijn van de Oostbrug nu niet in beeld. Tot slot blijven maatregelen om de effecten van de verkeersmaatregelen te verminderen hierdoor mogelijk buiten beeld. Al deze risico's kunnen worden voorkomen door het OER te richten op de Oostbrug in samenhang met de herinrichting van het Azartplein en het aanlandpunt aan de Johan van Hasseltweg.

De mer-regelgeving schrijft voor dat alle directe, indirecte, secundaire en cumulatieve milieueffecten van een project in beeld moeten worden gebracht, ook als over sommige delen aparte besluitvorming plaatsvindt.¹¹ De Commissie adviseert daarom het in de NRD voorgestelde onderzoek in dit OER uit te breiden naar het gehele project en alle maatregelen

¹⁰ Op 3 maart 2026 bezocht de Commissie het plangebied van de Oostbrug. Tijdens dit bezoek kreeg zij een mondelinge toelichting op het project en de NRD van de gemeente Amsterdam.

¹¹ Zie artikel 3 en bijlage IV van de Richtlijn 2011/92/EU en artikel 11.18 van het Omgevingsbesluit.

direct gekoppeld aan de bouw van de brug mee te nemen (zie paragraaf 3.2.2 van dit advies voor voorstellen).

Definieer duidelijk wat wel en niet tot het project Oostbrug behoort. Geef ook van de maatregelen die niet tot het project horen aan of en wat de samenhang is met het project Oostbrug en breng de effecten daarvan in beeld.

Andere initiatieven met een effect op de brug

In Amsterdam zijn veel ontwikkelingen en plannen met een effect op het gebruik van de Oostbrug. Denk hierbij bijvoorbeeld aan woningbouwprojecten, de aanleg van de Westbrug, het verkleinen of verdwijnen van de Cruiseterminal of het niet doorgaan van het conferentieoord in Amsterdam Noord. Geef een overzicht van actuele plannen, projecten en ontwikkelingen en hoe die direct of indirect samenhangen met de bouw en het gebruik van de Oostbrug en vice versa. Geef ook aan welke onzekerheden of risico's het niet doorgaan hiervan met zich meebrengt voor de aanleg van de brug. Beschrijf welke bandbreedtes deze onzekerheden geven in het verkeersaanbod voor openbaar vervoer en langzaam verkeer (fietsers en voetgangers) en welke gevolgen dit heeft op de hoeveelheid autoverplaatsingen.

Randvoorwaarden voor de Oostbrug

Geef voor hierboven genoemde én andere plannen, projecten en maatregelen aan welke randvoorwaarden daaruit volgen. Ga hierbij in op randvoorwaarden voor het gebruik en voor het halen van de doelen van de Oostbrug.

2.3 Toetsbare doelstellingen

De doelstelling voor de Oostbrug staat op pagina 19 van de NRD. Het gaat om het realiseren van een aantrekkelijke, goed functionerende brug die veilig, technisch maakbaar en financieel haalbaar is. De NRD werkt dit uit in een aantal doelstellingen voor de brug zelf. Zo moet de brug onder andere veilig, comfortabel en snel zijn en een invulling geven aan duurzaamheidsambities. Voor de vaarweg geldt dat deze vrij, veilig en robuust moet zijn.

De doelstellingen zijn vrij algemeen geformuleerd en daardoor niet goed toetsbaar. Werk de doelstellingen concreet en zo kwantitatief mogelijk uit. Doe dit voor het verkeer over de brug én voor het scheepvaartverkeer dat onder de brug doorgaat. Geef ook de prioritering aan. Breng eventuele spanningen tussen doelstellingen in beeld. Zo kan een goede doorstroming op de weg gespannen voet staan met lange openingstijden van de bewegende bruggen en omgekeerd.

Zorg bij het concretiseren van de doelen dat dit aansluit bij het niveau van type gebruikers¹², de veiligheid op en onder de brug, wachttijden en reistijden. Dit maakt het mogelijk te toetsen of en in hoeverre de doelen worden bereikt (het doelbereik). Ook draagt dit bij aan de ontwikkeling van logische alternatieven en varianten om het doelbereik te vergroten en bijvoorbeeld oplossingen te vinden voor spanningen tussen de doelstellingen.

¹² Denk hierbij aan voetgangers, fietsen, e-bikes, fat-bikes, speed-bikes, brommers en scooters, cana's, brommobielen als de Opel Rocks en e-steps.

Om de doelstellingen te kunnen kwantificeren zijn verkeersprognoses nodig. Adviezen hiervoor staan in paragraaf 4.4 van dit advies. Gebruik deze bij de onderbouwing van de doelstellingen en de uitwerking van de alternatieven (zie hoofdstuk 3 van dit advies).

Maak duidelijk onderscheid tussen nautische randvoorwaarden en doelstellingen van de brug. Geef omgekeerd ook aan wat het wel of niet bereiken van de doelstellingen van de Oostbrug betekent voor de andere projecten binnen de Uitvoeringsagenda Mobiliteit (2015)¹³ en het Mobiliteitsplan Amsterdam Noord (2026)¹⁴.

3 Voorgenomen activiteit en varianten

3.1 Eerder gemaakte keuzes en de gevolgen voor dit onderzoek

Het onderzoek naar het verbeteren van de verbindingen tussen Amsterdam Centrum en Amsterdam Noord heeft een lange geschiedenis. De NRD gaat hier uitgebreid op in. Neem dit over in het OER. Voeg daar expliciet aan toe hoe, door wie en in welk verband besluiten zijn genomen. Geef aan welke mobiliteits- en milieuoverwegingen (leefmilieu, natuur) hierbij een rol hebben gespeeld.

Onderbouw hiermee de meest bepalende keuzes in het voortraject. Doe dit in ieder geval voor de volgende gemaakte keuzes:

- **een brug:** eerder was ook een tunnel in beeld;
- **pontvaarten:** twee routes vervallen en er komen twee nieuwe routes bij;
- **het tracé:** het gekozen tracé loopt tussen de Zamenhofstraat in Amsterdam Noord en het Azartplein aan de zuidzijde. Geef aan welke andere tracés in beeld zijn geweest en welke afwegingen zijn gemaakt;
- **het ontwerp:** ga in op de keuze voor twee bewegende bruggen, de breedte en hoogte van de brug, de aanleg van nevengeulen en de verlegging van de hoofdvaargeul;
- **het gebruik:** de brug wordt ingericht voor alleen fietsers en voetgangers en zal niet geschikt zijn voor openbaar vervoer. In de NRD staat dat deze keuze op basis van financiële gronden is gemaakt en dat dit in het Definitiebesluit wordt vastgelegd. In het advies *Genereus Verbonden* werd nog uitgegaan van een tramverbinding, onder andere vanwege sociale veiligheid en bereikbaarheid voor hulpdiensten. Als breedte werd toen uitgegaan van 17 meter.

3.2 Beschrijving van de Oostbrug

3.2.1 Aanleg

Geef een duidelijk overzicht en beschrijving van alle activiteiten die nodig zijn om de Oostbrug te realiseren. Hier horen ook de nevenactiviteiten bij, zoals het verplaatsen van de hoofdvaargeul, realisatie van nevengeulen, schrappen van de pontverbinding, aanvoer van de

¹³ [Uitvoeringsagenda Mobiliteit – openresearch.amsterdam](https://openresearch.amsterdam.nl/uitvoeringsagenda-mobiliteit).

¹⁴ [Mobiliteitsplan Noord](#).

materialen voor de brug en de verplaatsing van ligplaatsen. Op land horen hier de aanlegwerkzaamheden voor de aanlanding bij.

De fasering van de nautische herinrichting van het IJ is bepalend voor de bouwfaserings van de brug. Geef een duidelijk overzicht van de verschillende werkzaamheden in ruimte en tijd. Onderbouw de hierin gemaakte keuzes in elk geval vanuit de leefomgeving.

Voor het project zal baggerspecie vrijkomen (voorlopige schatting 750.000 m³). Geef aan of dit elders wordt toegepast of waarheen het wordt afgevoerd.

3.2.2 Ontwerp en gebruik

Uitgangspunten voor het gebruik van de brug

Beschrijf het aantal en type gebruikers van de brug en werk ook de aantallen en typen schepen uit. Gebruik hiervoor de aanwijzingen in paragraaf 4.4 van dit advies.

Ontwerpvariabelen fiets- en voetgangersverbinding

Beschrijf en motiveer:

- hoogte, breedte van de brug, het maximale hellingspercentage en inrichting van de brug;
- bereikbaarheid voor hulpdiensten en sociale veiligheid;
- maatregelen om hinder door wind, regen, schaduw en gladheid op de brug te voorkomen.

Bewegende bruggen

Beschrijf:

- de uitwerking van de twee bewegende bruggen in plaats van één. Ga in op de windgevoeligheid van de beweegbare bruggen¹⁵;
- beleid voor opengaan: synchroon of niet, frequentie, wachttijden, wijze van bediening;
- wachtplaatsen voor schepen en voor fietsers, voetgangers, en andere gebruikers van de brug. Beschrijf dit in samenhang met het openingsregime;
- geef aan, bijvoorbeeld met een simulatie, hoe de visie om de Oostbrug in samenhang met de Oranjesluizen en de Schellingwouderbrug te bedienen, wordt uitgewerkt. Ga specifiek in op de betekenis van de keuzes (1, 2 of 3 keer per uur of per dag openen). voor de aan te leggen wachtplaatsen en waar die worden gerealiseerd. Ga ook in op de betekenis voor de doorstroming op de brug;
- storingsgevoeligheid bruggen en wijze van omgang met storingen.

Inpassing brug

De inpassing van de brug is onlosmakelijk verbonden met de brug (zie paragraaf 2.2) en moet dus onderdeel zijn van het OER. Beschrijf:

- de gevolgen van de brug voor de verkeersafwikkeling in een voldoende ruim gekozen studiegebied;
- de verblijfswaarde bij de aanlandingen. Beschrijf de pleinen, zitplekken, groen, relatie met water en 'aankomstkwiteit'. Geef aan hoe het Azartplein/kade en Johan van

¹⁵ Deze zijn 35 meter breed.

Hasseltweg) aankomstplekken worden. Beschrijf de dubbele keerlus voor de tram¹⁶ en of een inhaalspoor op deze plek nodig is. Beschrijf ook hoe aan de noordzijde weer aangesloten kan worden bij het OV;

- het ontwerp van de ruimtes onder de brug en onder de aanbruggen. Beschrijf de stedenbouwkundige strategie voor gebruik, zicht en beheer, sociale veiligheid, restruimtes en bijvoorbeeld extra functies onder de brug;
- het kruispuntontwerp op maaiveld. Ga bij voorkeur uit van conflictvrije kruispuntoplossingen¹⁷, en hou rekening met pieken in de verkeersdruk bij de aansluitingen;
- eventuele mogelijkheden voor fietsparkeren en mobiliteitshubs bij de aanlandingen. Werk een duidelijke ruimtelijke oplossing voor parkeren en deelmobiliteit uit. Maak overstap op deelfietsen/-scooters mogelijk.

Ligplaatsen

Beschrijf:

- de locatie en het aantal;
het al of niet of gedeeltelijk¹⁸ verwijderen van het Kompaseiland. Geef hiervoor de beslisriteria aan.

3.3 Varianten

Voor aanleg, ontwerp en gebruik van de brug is een aantal varianten mogelijk. Hieronder geeft de Commissie hiervoor adviezen. Zorg op basis van de beschrijving ervan en van de beoordeling van de effecten en het doelbereik voor een goede vergelijking van de varianten.

3.3.1 Inrichting aanlandingspunten

Onderzoek:

- alternatieve inpassingen van de brug in het lokale verkeersnetwerk;
- het parkeren bij de brug en onderzoek de mogelijkheden voor overstap van auto en openbaar vervoer op de fiets en vice versa.

3.3.2 Gebruik van de bewegende brug

De doelstelling voor een snelle oeververbinding kan, zeker in de zomer, onder druk komen te staan, omdat de beweegbare delen van de brug vaak en lang open moeten staan om scheepvaart met hoge masten door te laten varen. Dit heeft gevolgen voor de wachttijden, doorstroming en reistijd en ook voor congestie op land. Wanneer de brug sluit komt in één keer een grote hoeveelheid verkeer aan land. Dit kan tot kortdurende en heftige doorstromingsproblemen leiden. Onderzoek alternatieve brugopeningsregimes, die de hinder voor fietsers en voetgangers beperken en gericht zijn op een veilige, comfortabele en snelle

¹⁶ Een dubbele keerlus betreft twee gekoppelde lussen waarmee eenrichtingstrams via een rondlopende boog kunnen keren en het traject in omgekeerde richting kunnen hervatten.

¹⁷ Het scheiden van auto's en langzaam verkeer, of door niet te kruisen of door niet gelijktijdig groen licht te hebben.

¹⁸ Vanwege de functie voor remming van de schepen.

brugverbinding. Denk hierbij aan beperkte openingstijden voor de staande mastroute. Optimaliseer de doorstroming voor fietsers en voetgangers zowel in reistijd als bij de aanlandingspunten.

4 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied. Beschrijf ook de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige milieutoestand zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij beschrijving van deze ontwikkeling uit van te verwachten veranderingen in de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover al is besloten, zoals vastgestelde woningbouwplannen en de Verbinding Zeeburgereiland.

4.2 Effectbepaling

Benoem en onderbouw de keuze van de rekenregels/-modellen en van de invoergegevens waarmee de gevolgen van het voornemen worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepalingen. Benoem daarbij onzekerheden in de kwaliteit en compleetheid van de gegevens. Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen. Geef eenduidige definities van studiegebied, plangebied en beïnvloedingsgebied. Beschrijf de aanleg- en gebruiksfase apart.

4.3 Doelbereik

Beoordeel of de gestelde doelen voor een snelle, comfortabele en veilige verbinding gehaald worden. Maak hierbij gebruik van de concreet en zo kwantitatief mogelijk uitgewerkte doelstellingen (zie paragraaf 2.3). Sluit de indicatoren van het beoordelingskader hierop aan.

4.4 Mobiliteit

Beschrijf de effecten van de aanleg van de Oostbrug op (veranderingen in) de verkeersstromen voor fietsers, voetgangers, scheepvaart en auto's en op bijvoorbeeld reistijd en woon-werkverkeer. In de NRD staat dat dit kwantitatief zal gebeuren met onder meer het Verkeersmodel Amsterdam. Werk de prognoses uit voor:

Fietsers en voetgangers

- Geef het aantal en type gebruikers van de brug. Onderscheid fietsers en voetgangers naar richting en de fietsers bovendien naar type¹⁹. Geef inzicht in de herkomsten en bestemmingen en veranderingen daarin voor deze groepen. Doe dit voor de fietsers bijvoorbeeld door het uitvoeren van een zogeheten 'selected link analyse'²⁰.
- Beschrijf de verdeling van het verkeer over de dag, de week en specifiek voor de spits. Geef aan welke onzekerheden hierin zijn. Werk hiervoor, waar relevant, scenario's uit.
- Het Verkeersmodel Amsterdam is vooral geschikt voor prognoses van autogebruik en openbaar vervoergebruik. Beschrijf welke onnauwkeurigheden er zijn voor de prognoses en voor routekeuzegedrag van fietsers.

Scheepvaart

- Geef het aantal en type schepen voor de beroeps- en de recreatievaart op het IJ. Beschrijf hoe de stromen zich over de dag, week, en over het jaar verdelen. Geef dit overzicht apart voor de hoofdvaargeul en de twee nevengeulen.
- Onderscheid voor de beroepsvaart het aandeel schepen met gevaarlijke stoffen. Beschrijf verder het aandeel schepen met staande mast hoger dan 12 meter, waarvoor de brug open moet. Doe dit apart voor de hoofdvaargeul en beide nevengeulen.
- Geef inzicht in de pontvaarten: routes, frequentie en aantallen gebruikers.

4.5 Woon- en leefmilieu en gezondheid

In de NRD staat dat de veranderingen in de luchtkwaliteit, geluid en trillingen door alle modaliteiten in beeld worden gebracht. Toetsing van de effecten vindt plaats aan de wettelijke milieunormen. Ga bij de veranderingen in milieubelasting door de scheepvaart ook in op de effecten door de lig- en wachtplaatsen. Toets de effecten ook aan de WHO advieswaarden en ga in op de gezondheidkundige betekenis van een toename van luchtconcentraties of geluidniveaus.

Een doelstelling van de brug is om een comfortabele en veilige verbinding te bieden voor de fietsers en voetgangers. Wind kan hierop van grote invloed zijn. Tijdens het participatieproces zijn hier ook zorgen over geuit door insprekers. Windhinder ontbreekt echter nog in het beoordelingskader. Neem dit hierin op en beoordeel in hoeverre windhinder op kan treden en welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn.

4.6 Bodem en water

Mogelijke effecten voor bodem en (grond)water kunnen optreden als gevolg van de verlegging van de hoofdvaargeul, de aanleg van nevengeulen en de aanleg van de steunpunten van de brug en de berging van baggerspecie. Dit kan effect hebben op stabiliteit van kades en ook op de grondwaterstroming (kwel en infiltratie). Dit kan dan weer resulteren

¹⁹ Denk hierbij aan fietsen, e-bikes, fat-bikes, speed-bikes, brommers en scooters, cana's, brommobielen als de Opel Rocks en e-steps.

²⁰ Selected link analyse: een techniek in verkeersmodellering die inzicht geeft in de herkomst en bestemming van verkeer dat over een specifiek, gekozen weggedeelte (link) rijdt.

in effecten op fundaties (zetting, verdroging of vernatting). Ook kan een verandering in grondwaterstroming een verandering van de grondwaterkwaliteit tot gevolg hebben. Breng in beeld of de werkzaamheden kunnen leiden tot tijdelijke of structurele verslechtering van waterkwaliteit. Toets de resultaten aan de KRW-doelen²¹. Werk, indien relevant, maatregelen uit die nodig zijn om verslechtering te voorkomen of binnen de nieuwe tijdelijke uitzonderingsruimte te blijven.

In het beoordelingskader ontbreekt het aspect zettingen en schade aan fundaties. Voeg dit hieraan toe.

4.7 Natuur

Neem in het OER een globale omgevingsanalyse van de natuur in het studiegebied op. Geef daarbij een algemeen beeld van de natuurwaarden, de verschillende landschappen en de aanwezige soortgroepen in het studiegebied. Geef de waardevolle gebiedsdelen (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN)) op kaart aan. Geef vervolgens aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn inclusief hun onderlinge relaties. Beschrijf de instandhoudingsdoelstellingen hiervoor en of er sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling.

Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Geef aan voor welke dieren en planten er aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn als gevolg van de aanleg- of gebruiksfase, wat de aard van de gevolgen is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen.

Beschermde soorten en rode lijsten

Beschrijf welke door de Omgevingswet beschermde soorten²² te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en hoe ze (wettelijk) beschermd zijn. Kijk hierbij naar de functie (zoals broeden, rusten of foerageren) op de locaties waar ze voorkomen. Bepaal of door de aanleg van de Oostbrug verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef, als verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, aan in hoeverre de staat van instandhouding van de betreffende soort verslechtert.

Beschrijf mogelijke en/of nodige mitigerende en/of compenserende maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Schat de effectiviteit daarvan in.

Ga ook in op gevolgen voor soorten op de Rode Lijsten en op mitigerende maatregelen om aanzienlijke negatieve effecten te voorkomen.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van de Oostbrug op nabijgelegen beschermde natuurgebieden, zoals in elk geval het Natura 2000-gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. De activiteiten kunnen ook invloed hebben op delen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan.

²¹ Kaderrichtlijn Water.

²² Inclusief Rode Lijst soorten.

Als niet kan worden uitgesloten dat de Oostbrug, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden, stel dan een Passende beoordeling op. Hou daarbij rekening met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. De Commissie adviseert om een eventuele Passende beoordeling als bijlage bij het OER op te nemen, zodat alle milieu-informatie over het project bij elkaar staat.

Stikstof

Stikstofdepositie is een belangrijke oorzaak voor de achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland. Het voornemen kan mogelijk een toename van stikstofdepositie op al overbelaste Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden veroorzaken in de aanleg- en de gebruiksfase. Dit kan leiden tot aantasting van deze gebieden.

Beschrijf in het OER de gevolgen van extra stikstofdepositie in de aanlegfase op Natura 2000- en NNN-gebied(en). Het voornemen en de varianten moeten uitvoerbaar zijn binnen de kaders van de natuurwetgeving. Toon in het OER aan dat dit het geval is.

4.8 Cultureel erfgoed

(Cultuur)landschap

Het is belangrijk om de effecten op bestaande (cultuur)landschappelijke kwaliteiten en waarden (zoals openheid en aanwezige structuren) en nieuw aan te brengen kwaliteiten apart te benoemen. Streep de aantasting van bestaande kwaliteit niet weg tegen het creëren van nieuwe kwaliteit. Door de positieve en negatieve effecten afzonderlijk in beeld te brengen, ontstaat overzicht voor het maken van keuzes. Breng met visualisaties de effecten op de landschappelijke kwaliteiten en waarden zichtbaar. Maak deze visualisaties vanaf ooghoogte, van dichtbij en van grotere afstand. Voeg een beschrijving van het beeld toe en een kaart met de positie van de waarnemer. Kies standpunten waar de veranderingen goed te zien zijn en plekken waar de meeste waarnemingen plaatsvinden, zoals veelgebruikte fiets- of wandelroutes en vanaf het water. Ga hier ook in op het wel of niet handhaven van het Kompaseiland.

Archeologie

In de bodem kunnen archeologische resten aanwezig zijn. Geef in het OER de archeologische monumenten en verwachtingen op kaart aan. Beschrijf welk onderzoek ten grondslag heeft gelegen aan deze kaart. Gebruik hiervoor zo veel mogelijk primaire bronnen van informatie, zoals opgenomen in de databank van DANS²³, evenals gemeentelijke archeologische verwachtingskaarten en de Erfgoedatlas. Beschrijf het proces voor wanneer er daadwerkelijk iets wordt aangetroffen. Ga in de effectbeoordeling ook in op eventuele veranderingen in het grondwaterniveau en zetting. Deze veranderingen kunnen archeologische resten beïnvloeden.

²³ DANS staat voor Data Station Archaeology. Dit is het nationale expertisecentrum en de databank voor archeologisch onderzoek. Zie [website van DANS](#).

Werelderfgoed

In de Amsterdamse binnenstad ligt Werelderfgoed Grachtengordel van Amsterdam. Geef een beschouwing over eventuele effecten van de Oostbrug hierop (emissies, zichtlijnen, et cetera).

Inventariseer of en zo ja waar sprake is van Beschermd stadsgezichten.

5 Overige onderwerpen

5.1 Leemten in milieu-informatie en monitoring- en evaluatieprogramma

Laat zien over welke milieuaspecten er onvoldoende informatie is door gebrek aan gegevens. Spits dit toe op milieuaspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt op korte termijn kan worden ingevuld. Neem in het OER een aanzet tot een monitoringprogramma op. Neem hier indicatoren in op waarmee de uit het OER volgende belangrijkste effecten en het bereiken van de doelen gevolgd kan worden.

5.2 Leesbaarheid

Zorg voor:

- een zo beknopt mogelijk OER, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal, met duidelijke legenda.

5.3 Samenvatting van het OER

De samenvatting is het deel van het OER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Dit onderdeel verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het OER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit, aanleg en gebruik van de Oostbrug, en de varianten daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu van de Oostbrug en de varianten, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de varianten en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief;
- de vergelijking van de varianten verdient bijzondere aandacht. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Annemie Burger (voorzitter)

ir. Tilly Fast

drs. Tjeerd Gorter (secretaris)

ing. Johan Janse

ing. Gert Schouwstra BPM

ir. Bert Sman

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Omgevingsplan.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Uit [Bijlage V van het Omgevingsbesluit](#) onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om het projecten J1 "Wegen" en J4 "Binnenvaarwegen".

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Amsterdam.

Initiatiefnemer besluit

College van burgemeester en wethouders van Amsterdam.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiener.nl projectnummer [4010](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissiemer.nl
w commissiemer.nl

